

Udvikling af turismeområder

Informationsmøde 11. januar 2023, kl. 10.00 - 11.30

 Danmarks
Erhvervsfremmebestyrelse

ERHVERVSSTYRELSEN

Medfinansieret af
Den Europæiske Union

Velkommen og præsentation af program

Søren Asp Mikkelsen

Velkommen

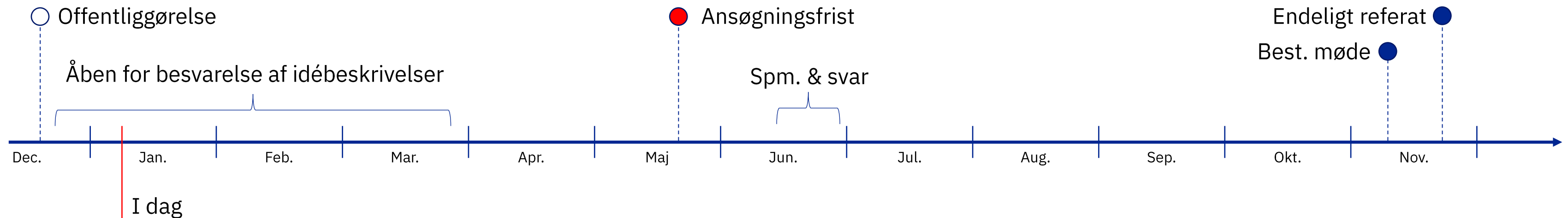
Program

1. Velkommen og præsentation af programmet for dette webinar
2. Kort om baggrunden for – og formålet med – ”Udvikling af turismeområder”
3. Oplæg ved Dansk Kyst- og Naturturisme
4. Projekteksempler og målgrupper
5. Økonomisk ramme
6. Vurdering af ansøgninger via udvælgelseskriterier
7. Sådan arbejder I med effektkæden
8. Grundvilkår for EU-projekter
9. Statsstøtte
10. Projektidébeskrivelse - mulighed for sparring med Dansk Kyst- og Naturturisme
11. Spørgsmål

Baggrund

Søren Asp Mikkelsen

Tidslinje

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse besluttede annonceringen: 15. november 2022

Overvågningsudvalg for danske EU-programmer godkendte udvælgelseskriterierne: 19. december 2022

Annonceringen blev offentliggjort: 20. december 2022

Frist for indsendelse af jeres projektidébeskrivelse til ERST: 28. marts

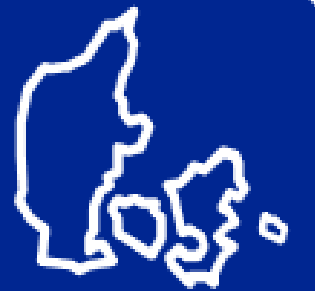
Frist for indsendelse af jeres projektansøgning: 23. maj, kl. 12.00

Opklarende spørgsmål til ansøgning fra sagsbehandler: Forventeligt i perioden 16. - 30. juni

Bestyrelsens beslutning om tilsagn/afslag: 9. november (Servicemeddelelser gives dagen efter)

Endeligt referat = Udstedelse af tilsagn/afslag sker *fra* den 23. november

Strategisk ophæng

- ❖ Danmark taber markedsandele til lande, hvor der investeres kraftigt i overnatningskapacitet
- ❖ Dansk kyst- og naturturisme har gennem en årrække været udfordret af investerings efterslæb - særligt uden for de store byer
- ❖ Manglende investeringer medfører en nedslidning af turismeproduktet og udgør en barriere for fortsat vækst i områder med potentiale
- ❖ Antallet af overnatninger er stigende, men værdien af kapitalapparatet er faldende

Dansk Kyst- og Naturturisme

Mette Greisen Damsgaard

STØRRE UDVIKLINGSPLANER OG STRATEGISK-FYSISKE UDVIKLINGSPLANER

● Stor skala (områder)

Vestkysten
Sjælland & øerne
Hovedstadsregionen
Bornholm
Fyn & øer

● Natur-/outdoor-områder

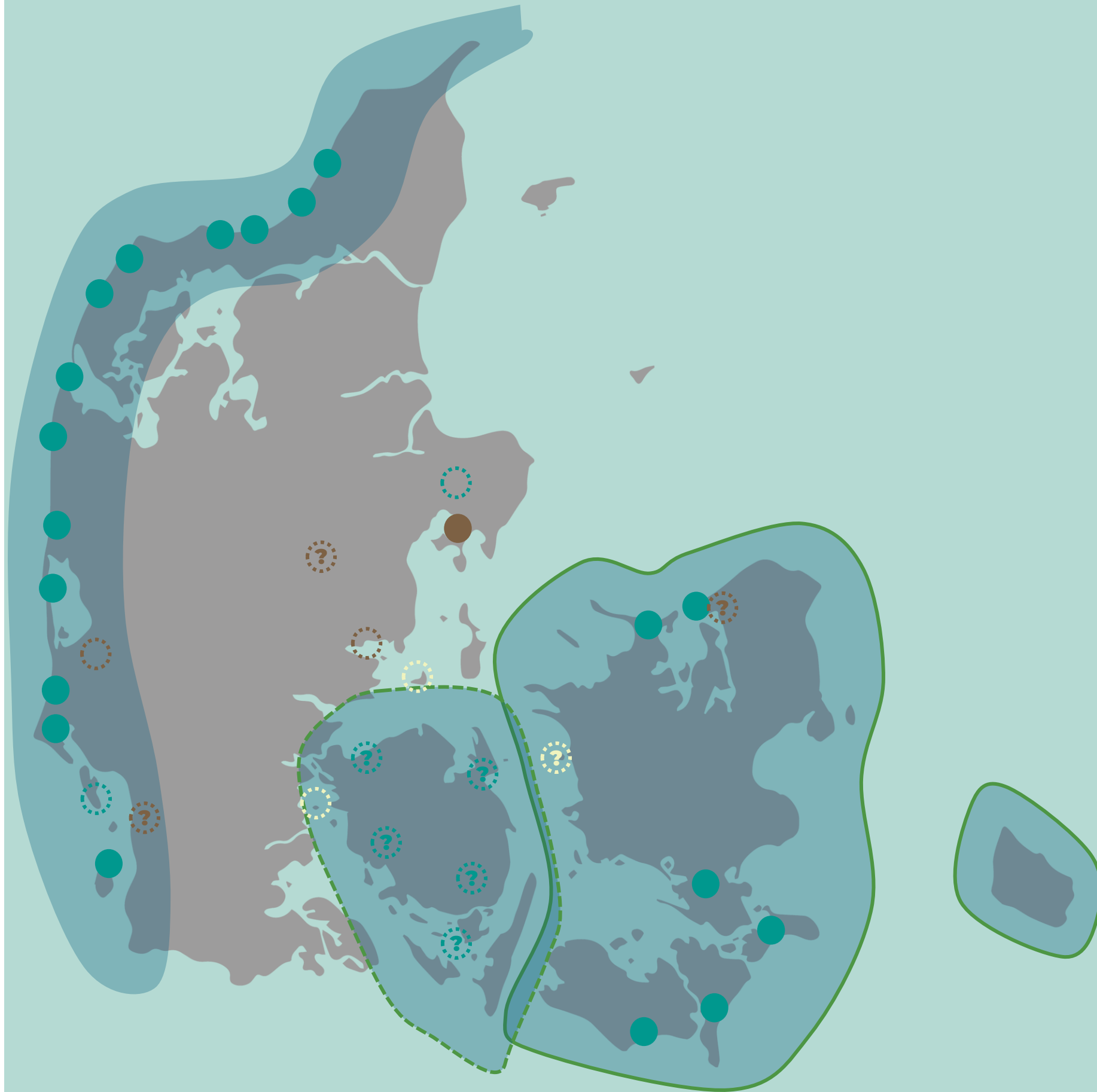
Nationalpark Mols Bjerge
Horsens Fjord (på vej)
Blåbjerg Klitplantage (på vej)

● Småøer

Aarø
Endelave

● Feriesteder/-byer

Blokkhus-Løkken
Slettestrand-Thorup Strand
Klitmøller-Vorupør
Thyborøn-Thorsminde
Søndervig
Hvide Sande
Vejers
Blåvand
Fanø (på vej)
Rømø (mulighedsstudie)
Hundested
Odsherred
Faxe-Stevns
Møn
Sydfalster
Sydkyst Lolland
Nimtofte
Fyn (5 feriesteder/TBD)

HEILIGENHAFEN 2009

HEILIGENHAFEN 2009

HEILIGENHAFEN 2010

MASTERPLAN M 1:1000

HEILIGENHAFEN MARINA-RESORT

BEACH MOTEL

"Modern Lifestyle"

115 værelser +
62 apartments

BRETTERBUDE

"Young and Wild"

81 værelser +
6 apartments

AFSLUTTENDE KOMMENTARER

LANGSIGTET PLANLÆGNING

**”QUALITÄTSOFFENSIVE
INFRASTRUKTUR”**

**SAMARBEJDE MELLEM DET
OFFENTLIGE OG PRIVATE**

Projekteksempler og målgrupper

Niklas Dalsjø

Eksempler på projekter

Etablering af nye havnemiljøer, der faciliterer aktiviteter, ophold, og kommercielle tilbud på havnen

Etablering af en sammenhængende og varieret oplevelsesrute

Etablering eller udvikling af naturområder, herunder etablering af adgang til og brug af naturen

Ja, der kan ansøges om direkte tilskud til udstyr og faciliteter til kommercielle virksomheder, hvis det indgår i en større sammenhæng.

Ja, til investeringer i **digitalisering**, i det omfang det indgår som en *integreret* del af eller er nødvendigt for at udløse potentialet i den fysiske investering.

Også ja til tilskud til:

- Elementer der beskytter naturen mod klimaforbundne risici eller menneskelig påvirkning.
- Grønne og klimavenlige faciliteter til turisterne og lignende.

Målgrupper

Målgruppe (Gavn af indsatsen)

Virksomheder, turismeorganisationer/destinationsselskaber og øvrige offentligt lignende aktører, der bidrager til udvikling af byer og bymidter, landdistrikter og kystområder gennem turismeerhvervene.

Borgere og især besøgende turister forventes i sagens natur at få gavn og glæde af de nye anlæg, faciliteter og oplevelser, som projekterne vil resultere i.

Projektansøgere /partnere

Enkelt-kommuner, eller kommuner i partnerskab med andre kommuner evt. i forening eller i en fondskonstruktion eller i partnerskab med private aktører.

Dette skyldes de formelle krav, der stilles til ansøgers organisation og økonomiske ressourcer.

Økonomisk ramme

Niklas Dalsjø

Økonomisk ramme for denne indsats

	EU-fondsmidler	Decentrale erhvervsfremmemidler	Samlet
2023	62 mio. kr.	35 mio. kr.	97 mio. kr.
[2024/2025]	62 mio. kr.	[35] mio. kr.	[97] mio. kr.

Økonomisk ramme for projekter

Minimum**sbudget**: 20 mio. kr.

Maksimum**stilskud**: 30 mio. kr.

EU-andel :

- ❖ Region Sjælland: Max 60 pct.
- ❖ Resten af landet: Max 40 pct.

Den samlede medfinansieringsprocent kan være *op til*:

- 75 pct. for ansøgere i Region Sjælland
- 69 pct. for ansøgere i øvrige regioner

hvis der ansøges om både EU-fondsmidler og decentrale erhvervsfremmemidler.

- Der *skal* ansøges EU-fondsmidler
- Der *kan* ansøges om EU-fondsmidler, uden samtidig at ansøge decentrale erhvervsfremmemidler (DEM)

Vurdering af ansøgninger

Niklas Dalsjø

Udvælgelseskriterier

Udvælgelseskriterium	Point
A. Virksomhedernes behov	0-35
B. Strategisk fokus og lokal forankring	0-35
C. Partnerskab og samarbejde	0-30
I alt	0-100

A) Virksomhedernes behov (0-35 point)

Der lægges vægt på, at ansøger sandsynliggør, *hvordan* projektet på kort sigt bidrager til at styrke kommercielle aktiviteter.

Der lægges vægt på, at ansøger sandsynliggør, *hvordan* og i hvilket omfang projektet forventes at bidrage til/skabe nødvendige forudsætninger for at tiltrække private investeringer på kort eller længere sigt – evt. også efter projektets afslutning – i områder med en vis turismevolumen og/eller særligt stedbundet potentiale.

B) Strategisk fokus og lokal forankring (0-35 point)

Der lægges vægt på, at projektet er et led i og/eller *understøtter en politisk, lokalt vedtaget strategi* eller *udviklings-/områdefornyelsesplan for erhvervs- og turismeudvikling*, der er udviklet i samspil mellem erhverv og civilsamfund, som sikrer, at projektet indgår i en bredere områdefornyelse af strukturel betydning og har lokal opbakning og engagement.

Der lægges vægt på, ansøger *sandsynliggør*, hvordan projektet fremmer realiseringen af relevante nationale, decentrale samt lokale udviklingsstrategier, som omhandler turismeudvikling, herunder den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023 samt lokale udviklingsstrategier.

Der lægges vægt på, at projektet har *fokus på miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed*, herunder at projektet *gennemføres i respekt for natur, miljø og kultur*.

Hvis relevant lægges der endvidere vægt på, at ansøger inkluderer bæredygtige hensyn til nærmiljøet (herunder klimasikring/klimatilpasningsforanstaltninger) inden for de gældende rammer for kystsikring og klitfredede og strandbeskyttede arealer.

C) Partnerskab og samarbejde (0-30 point)

Der lægges vægt på, at projektet *gennemføres* af en relevant og solid projektorganisation, herunder gerne i samarbejde med tværkommunale destinationsselskaber og relevante nationale partnere etc.

Der lægges vægt på, at projektet har – eller forventes at opnå – tilsagn om kontante *tilskud fra private fonde eller andre aktører*, der bidrager til sikring af arkitektonisk kvalitet, gennemførsel, økonomisk bæredygtighed etc.

Der lægges vægt på, at ansøger sandsynliggør, at *resultater* (anlæg, udstyr, faciliteter etc.) er kvalitetssikrede og forankrede ift. efterfølgende lokalt privat eller offentligt ejerskab, der sikrer drift, vedligehold og offentlig tilgængelighed.

In kind-aktiver i form af relevante bygninger, arealer eller øvrige ressourcer/aktiver, der ikke indgår i projektets budget, vægtes ligeledes positivt under dette kriterium.

Score er afgørende

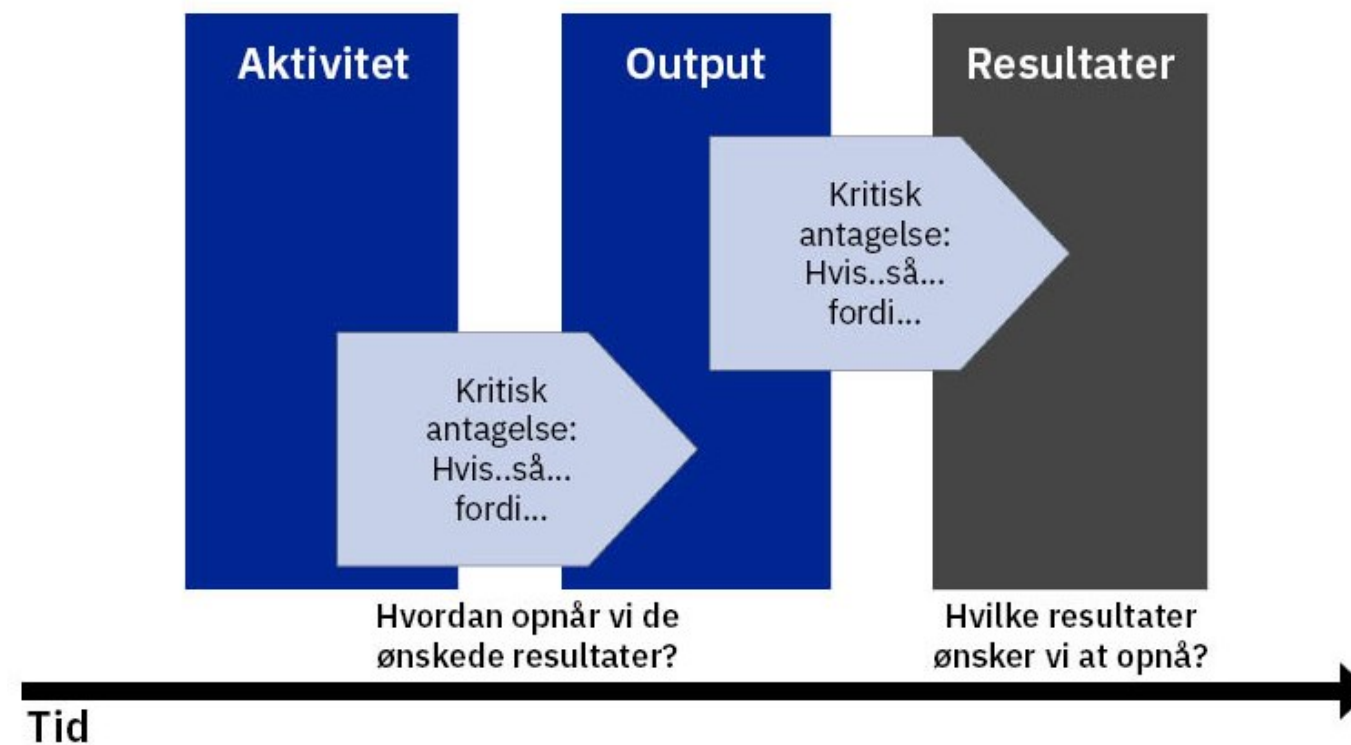
- ❖ Alle ansøgninger scores på hvert af de tre vurderingskriterier
- ❖ Minimum 65 point ud af 100 point, samt mindst 50 pct. af det maksimale antal point pr. kriterium for at komme i betragtning til tilskud.
- ❖ Højest scorende projekter (inden for den økonomiske ramme), indstilles til tilsagn:
 - Bestyrelsen træffer den endelige afgørelse om tilsagn/afslag for DEM
 - Erhvervsstyrelsen træffer den endelige afgørelse om tilsagn/afslag for EU-RF

Sådan arbejder I med effektkæden

Marie de Neergaard

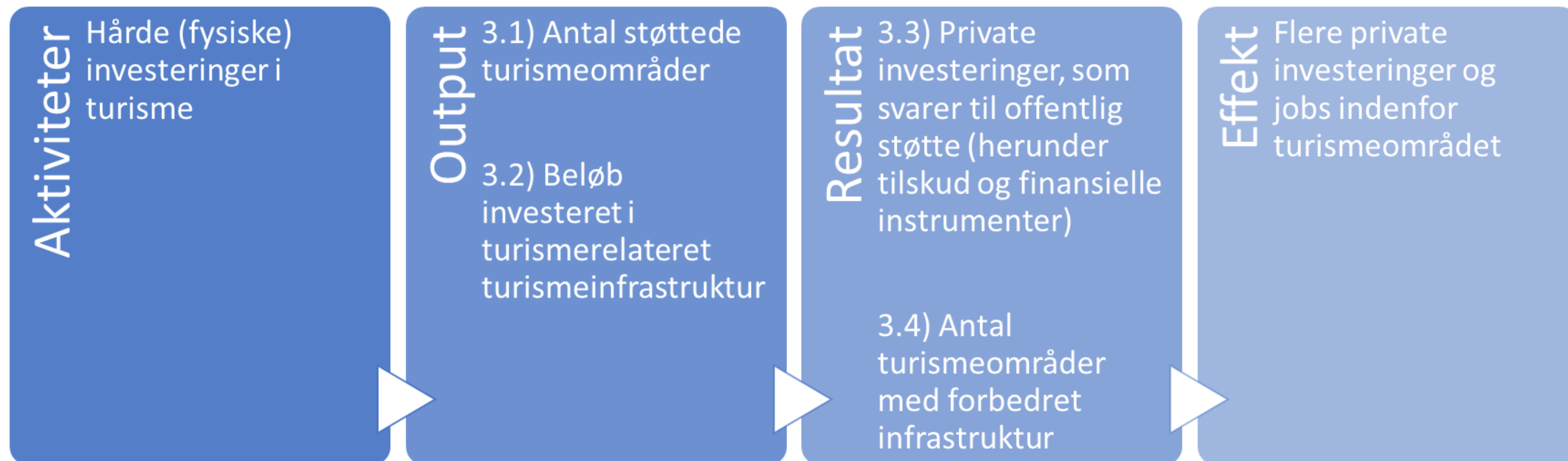
Hvordan bidrager projektet til målet for annonceringen?

- ❖ Effektkæde og årsag-virkningssammenhænge (forklar hvordan og hvorfor projektet vil virke)
- ❖ I ansøgningsskemaet skal effektkæden beskrives i tre led
- ❖ Beskriv projektets risici – og hvordan de kan minimeres

Måling af projektets fremdrift og resultatskabelse (1:2)

- ❖ Projektets vigtigste aktiviteter, output og resultater skal måles vha. indikatorer
- ❖ Ansøger skal selv opstille indikatorer for de centrale hovedaktiviteter
- ❖ Alle projekter skal bidrage målbart til mindst én af programmets outputindikatorer og mindst én af programmets resultatindikatorer

Måling af projektets fremdrift og resultatskabelse (2:2)

- ❖ Projektet har mulighed for at opstille supplerende output- og resultatindikatorer, hvis der er særlige output og resultater, der ikke fanges af de programfastsatte indikatorer
- ❖ I ansøgningen skal der opstilles måltal for både aktivitetsindikatorer og output- og resultatindikatorerne.
- ❖ Måltallene skal være ambitiøse, men realistiske.
- ❖ Indikatorer og målemetoder for hovedaktiviteter fastlægger ansøger selv (inden for rammerne af annonceringen og regionalfondsprogrammet), mens opgørelsen af de programfastlagte output- og resultatindikatorer skal følge indikatorvejledningen
- ❖ Projektet skal indsende oplysninger om deres realiserede output og resultater ved den halvårlige afrapportering

Grundvilkår for EU-projekter

Betina Bredvig Villadsen

EU-fondsmidlernes grundvilkår

- ❖ Projektfinansiering må ikke være driftsstøtte, og skal have merværdi i forhold til den aktivitet, der ville kunne finde sted uden støtten.
- ❖ Aktiviteter, der **ikke er støtteberettigede, fx drift**, vil ikke blive vurderet støtteberettigede af at blive ”kaldt noget andet”.
- ❖ Støtte gives med udgangspunkt i faktiske udgifter som følger af projektets aktiviteter. **Vejledningen om støtteberettigelse** beskriver, hvilke udgifter der kan støttes og hvordan udgifterne skal dokumenteres.

EU-fondsmidlernes grundvilkår

Strukturfondsmidler er “penge med forpligtelser”

- ❖ Udbuds- og statsstøtteregler er grundpiller i EU
 - ❖ De skal overholdes og må påregnes kontrolleret
- ❖ Aktiv kontrol, bl.a. løbende revision fra revisor og ERST
 - ❖ Udgifter skal være afholdt og betalt inden støtten kan udbetales.
 - ❖ Det er vigtigt at følge Vejledning om støtteberettigelse - ”Almindelig sund fornuft”, “rimelighedsbetragtninger” og “plejer” er ikke et administrationsgrundlag
 - ❖ Dokumentation skal kunne fremvises.

EU-fondsmidlernes grundvilkår

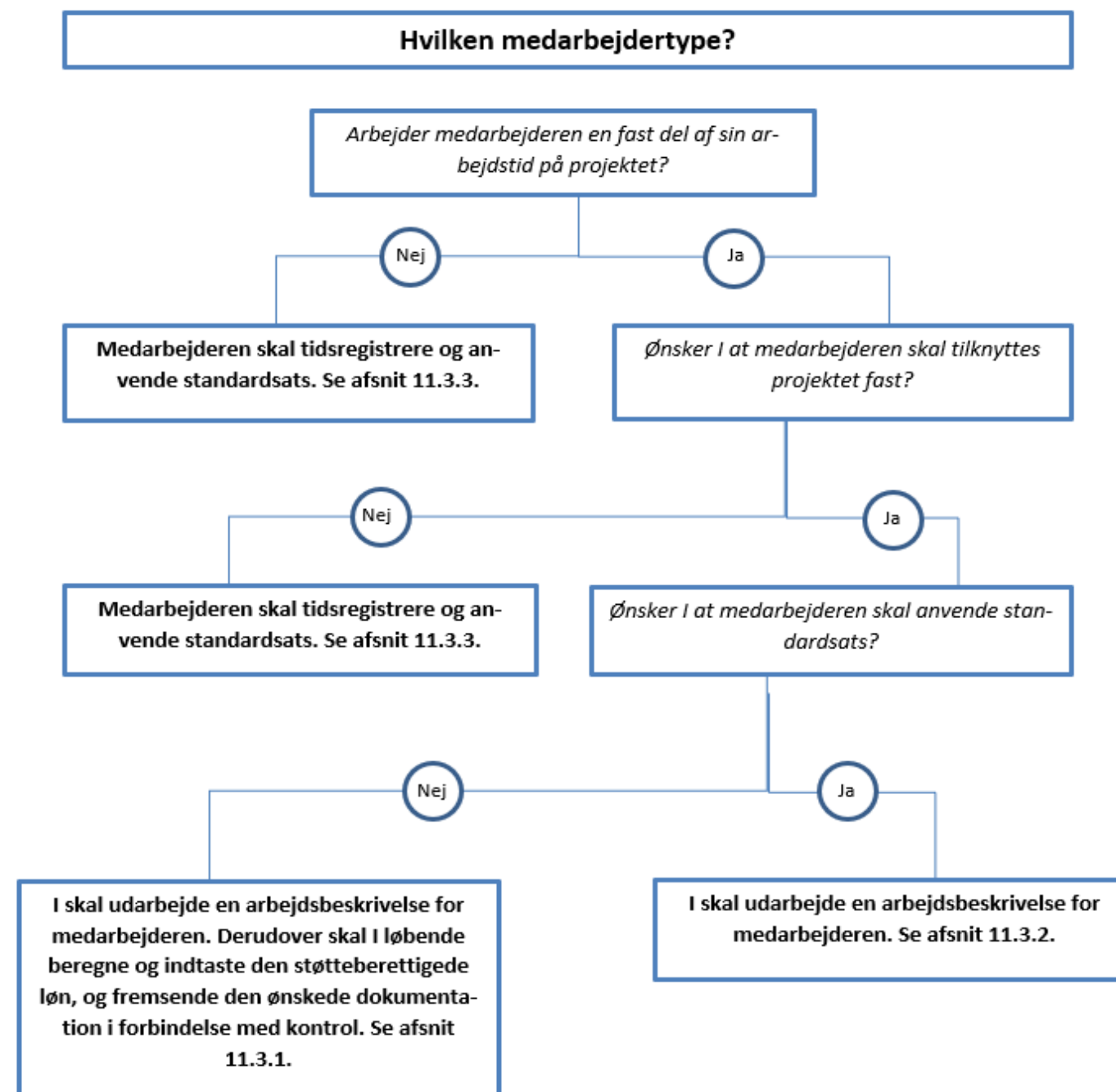
Projektets partnere er underlagt ens dokumentationskrav

- ❖ Tilsagnsmodtager og økonomisk partner
- ❖ Alle partneres udgifter danner ét samlet projektrejskab
- ❖ Vigtigt at partnerne sikrer, at egne udgifter er korrekte og uden fejl, inden de sendes ind til det fælles, ellers risikerer man, at en enkelt partners udgifter forsinkes for alle andre
- ❖ Der udbetales alene til [tilsagnsmodtager](#).

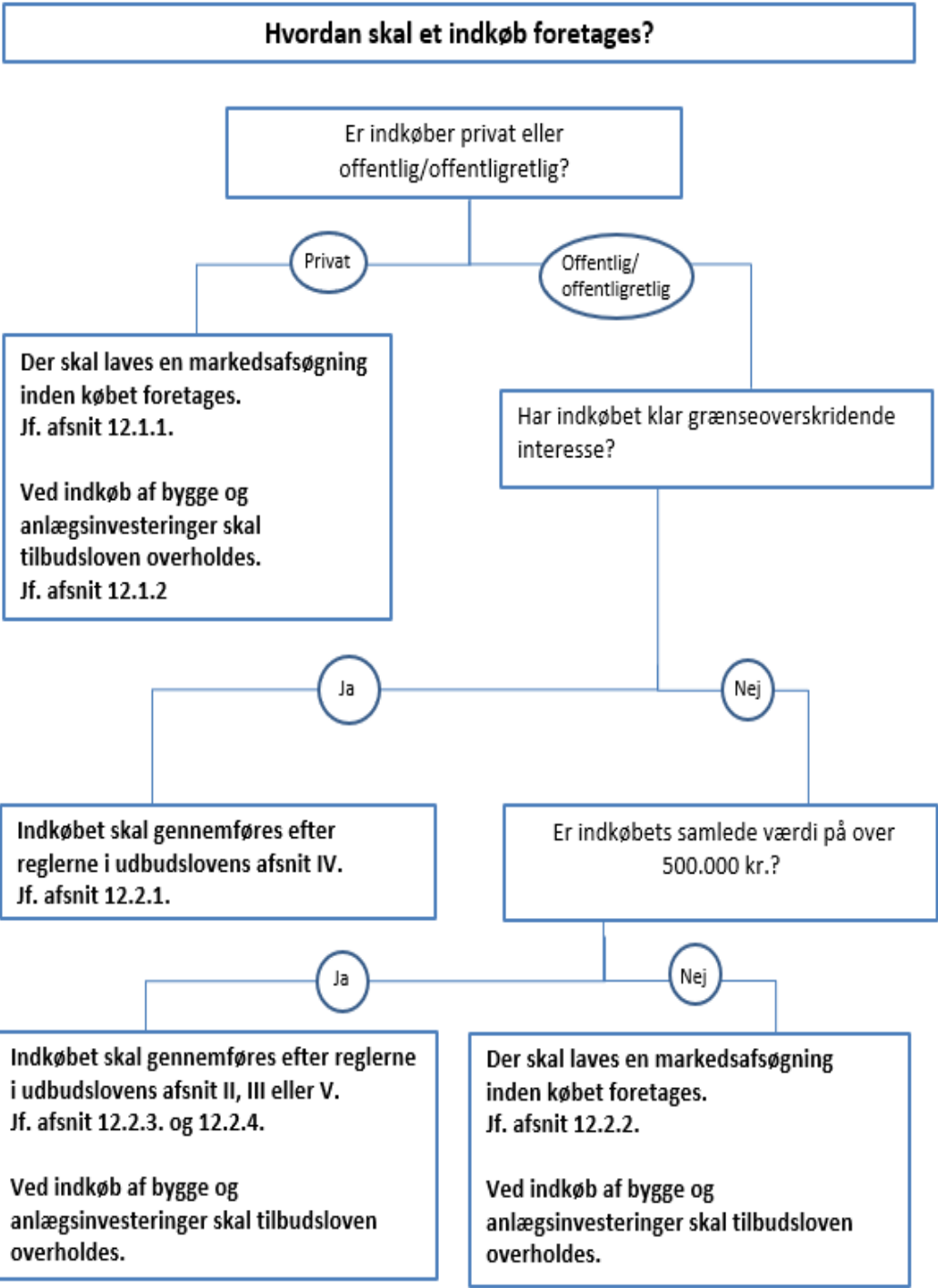
Kontoplan

- ❖ En kontoplan beskriver den udgiftsmodel, der gælder for projektet
- ❖ Projektet skal i henhold til annonceringsmateriale benytte ”7 pct. Kontoplanen”.
- ❖ Betyder, at der beregnes et tillæg på 7 pct. til dækning af alle øvrige udgifter som ikke kan medtages som direkte udgift i projektet.

Projektarbejde

Eksterne køb – markedsafsøgning/udbud

NB: Vær obs på reglerne vedr. indkøb mellem interesseforbundne parter, jf. afsnit 13.

Tips til god projektorganisering og administration

- ❖ Få en god forståelse for [vejledning om støtteberettigelse](#)
- ❖ Anvend arbejdsbeskrivelser i forbindelse med udgifter til projektarbejde – langt mindre dokumentation.
- ❖ Brug [standardsats](#) ved opgørelse af udgifter til projektarbejdere
- ❖ Husk udbud eller markedsafsøgning inden valg af leverandører.
- ❖ Sørg for, at procedurer er rigtigt opsat fra start, og husk [dokumentation for indhold og aktiviteter fra starten af](#).

Vi er altid klar med vejledning og stiller gerne hjælpeværktøjer til rådighed 😊

Statsstøtte

Ida Elvira Jensen

Statsstøtte

Forbud mod statsstøtte

Generelt forbud mod at yde statsstøtte i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde art. 107, stk. 1

Statsstøtte

Ingen hovedregel uden undtagelser – heldigvis

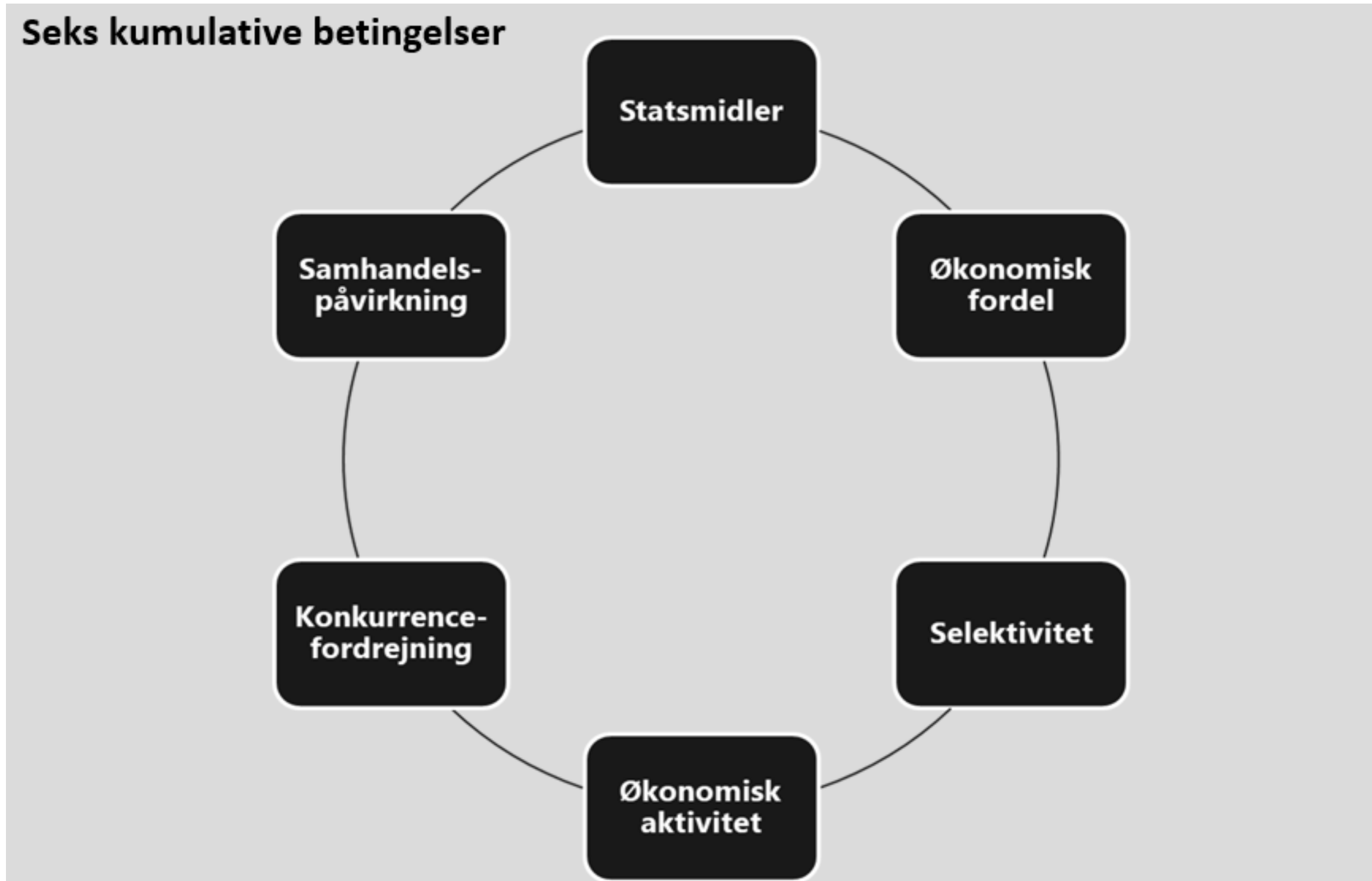
❖ De minimis-forordningen

Kommissionens Forordning nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte

❖ Den generelle gruppefritagelsesforordning

Kommissionens Forordning nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108

Betingelser for statsstøtte

Statsstøtte eller ej?

X Kommune har søgt om støtte til et projekt, hvor der i kommunens havn skal opbygges en række vandsportsfaciliteter. Det forventes, at faciliteterne vil tiltrække bl.a. tyske og danske turister. Faciliteterne skal vil blive bygget af kommunen med hhv. egne timer og via indkøb af eksterne entreprenører.

Der vil være offentlig adgang til havnebadet, men kommunen vil opkræve betaling for brug af saunaer ud fra et princip om, at driftsudgifter skal dækkes ind af brugerbetaling.

Statsstøtte eller ej?

Kommunen har derudover under planlægningen af projektet inddraget en privat samarbejdspartner, som er interesseret i at etablere og drive en vandskibane i eget regi, hvis det samlede projekt realiseres.

Der ansøges om støtte til investeringerne i vandskibanen, som en del af den samlede ansøgning. Vandskibanen vil optage den plads, som er til rådighed for denne type aktiviteter.

Statsstøtteløsning – de minimis

Den ”nemme” løsning - De minimis støtte

- Max. 200.000 euro over tre sammenhængende regnskabsår

Beregnes på koncernniveau

- Herudover er der meget få begrænsninger ift. aktiviteter og ingen ift. støtteintensitet. Der skal navnlig være opmærksomhed på:

Eksportaktiviteter

Landbrug (primærproduktion)

Fiske- og akvakultursektoren

- Krav om underskrevet de minimis erklæring **før** deltagelse i aktiviteter

Statsstøtteløsning - gruppefritagelse

Den ”komplicerede” løsning – Den generelle gruppefritagelsesforordning

- Fordele:
 - Mulighed for at yde mere støtte – loft på støtte langt over 200.000 euro
- Begrænsninger:
 - Anmeldelsestærskler, herunder gennemsigtighedsindberetning ved støtte over 500.000 euro
 - Krav til tilskyndelsesvirkning
 - Begrænset fleksibilitet efter projektet er iværksat
 - Aktivitetsspecifik – der kan kun ydes støtte til specifikke vilkår og kravene hertil skal iagttages
 - Begrænsninger (nogle gange) i støtteberettigede omkostninger
 - Begrænsninger i støtteintensitet
 - Kræver udfyldelse af ”ansøgning om statsstøtte”, ”standarderklæring vedr. anvendelse af gruppefritagelsesforordning” samt erklæring om virksomhedens størrelse, hvis SMV, inden iværksættelse af projektet.

Statsstøtteløsning – gruppefritagelse

Den mere komplicerede løsning – Den generelle gruppefritagelsesforordning

Specifikke krav – aktiviteter og støttesatser

- Art. 13 og 14 – Regional investeringsstøtte

Max 100.000.000 euro i justeret støttebeløb – beregnes efter artikel 2, nr. 20.

Støtteintensiteten må ikke overstige den maksimale støtteintensitet, der er fastsat i det regionalstøttekort – varierer mellem 10-15%.

Regionalstøttekort kan findes på udviklingidanmark.dk under ”Love og regler i 2021-2027” og fanen for statsstøtte: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202232/SA_102201_60F26882-0000-C069-9C22-5719D1B84609_53_1.pdf

- Art. 17 – Investeringsstøtte til SMV’er

Max 7.500.000 euro i støtte

Max støtteintensitet på 20% af de støtteberettigede omkostninger

Statsstøtteløsning – gruppefritagelse

Den mere komplicerede løsning – Den generelle gruppefritagelsesforordning

Specifikke krav – aktiviteter og støttesatser

- Art. 53 – Støtte til kultur og bevarelse af kulturarv

Max 150.000.000 euro i støtte pr. projekt eller 75.000.000 euro årligt i driftsstøtte pr. virksomhed.

Støtteintensitet kan udgøre 80% af de samlede omkostninger, hvis samlet støtte maksimalt er 2.000.000 euro. Alternativt må støtte højst dække driftsunderskuddet (med højde for hhv. rimelige fremskrivninger og rimelig fortjeneste).

- Art. 55 – Støtte til sportsinfrastruktur og multifunktionel infrastruktur til rekreative aktiviteter

Max 30.000.000 euro i støtte pr. projekt (eller de af de samlede udgifter, som overstiger 100.000.000 euro) eller 2.000.000 euro årligt i driftsstøtte pr. infrastruktur.

Støtteintensitet kan udgøre 80% af de samlede omkostninger, hvis samlet støtte maksimalt er 2.000.000 euro. Alternativt må støtte højst dække driftsunderskuddet (med højde for rimelige fremskrivninger – kan beregnes forud eller der kan anvendes tilbagebetalingsmekanisme).

Statsstøtteløsning – gruppefritagelse

Den mere komplicerede løsning – Den generelle gruppefritagelsesforordning

Specifikke krav – aktiviteter og støttesatser

- Art. 56 – Investeringsstøtte til lokal infrastruktur

Max 10.000.000 euro (eller de af de samlede omkostninger, der overstiger 20.000.000 euro) i støtte pr. infrastruktur

Støtten må højst være lig forskellen mellem de støtteberettigede omkostninger og driftsresultatet.

Statsstøtteløsning – gruppefritagelse

Den mere komplicerede løsning – Den generelle gruppefritagelsesforordning

Specifikke krav – aktiviteter og støttesatser

- Art. 56b – Støtte til søhavne

Max 130.000.000 euro i støtteberettigede omkostninger pr. projekt

Støtteintensitet kan udgøre 80% af de samlede omkostninger, hvis samlet støtte maksimalt er 2.000.000 euro. Alternativt må støtte højst dække driftsunderskuddet (med højde for rimelige fremskrivninger – kan beregnes forud eller der kan anvendes tilbagebetalingsmekanisme), ligesom der skal respekteres en maksimal støtteintensitet herudover på mellem 60-100% afhængigt af størrelsen på projektets samlede støtteberettigede omkostninger

- Art. 56c – Støtte til indlandshavne

Max 40.000.000 euro i støtteberettigede omkostninger pr. projekt

Støtteintensitet kan udgøre 80% af de samlede omkostninger, hvis samlet støtte maksimalt er 2.000.000 euro. Alternativt må støtte højst dække driftsunderskuddet (med højde for rimelige fremskrivninger – kan beregnes forud eller der kan anvendes tilbagebetalingsmekanisme).

Gode råd i forhold til statsstøtte

- Husk at tænke statsstøtteløsning ind fra start
- Afklar evt. fortolkningsspørgsmål
- Få sagkyndig rådgivning
- Statsstøtte vurderes på baggrund af konkrete aktiviteter
- Statsstøttereglerne kan afvige fra vejledning om støtteberettigelse og vice versa. Den mest restriktive skal respekteres.

Tildelt statsstøtte uforeneligt med statsstøttereglerne betyder, at virksomhederne skal betale støtten tilbage til staten.

Sparring til projektidé

Dansk Kyst- og Naturturisme

Claudia Rota Andersen

Projektchef

2818 1016 / cra@kystognaturturisme.dk

BEMÆRK: Frist for indsendelse til ERST er den 28. marts

SPØRGSMÅL?

Tak for i dag

Yderligere spørgsmål vedrørende ”udvikling af turismeområder”

Niklas Dalsjøl
nikdal@erst.dk
35 29 10 90

Rasmus Fey
rasfey@erst.dk
35 29 16 43

Information kan findes på *erhvervsfremmebestyrelsen.dk*

Q&A kan efterfølgende findes samme sted

Frist for projektidé: **28. marts**

Ansøgningsfrist: tirsdag den **23. maj 2023, kl. 12.00**